

Bloktoets **SMPV4 medisch professionele vorming 4: arts en zorg ** herhaaltoets ****
Datum 30 december 2009
Aanvang 10:00 uur

Deze tentamensaf kunt u na afloop meenemen
Het **ANDERE** deel ingevuld inleveren bij uw surveillant(e)

ALGEMENE AANWIJZINGEN

- * Dit tentamen bestaat uit 16 open vragen.
- * De beschikbare tijd is 2 uur.
- * Controleer of uw tentamenset compleet is.
- * Vermeld op het antwoordformulier duidelijk uw naam en studentnummer.
- * Beantwoord de vragen op de antwoordformulieren in de daarvoor open gelaten ruimte.
- * Lees de vragen zorgvuldig af voordat uw antwoord te formuleren.
- * Beantwoord de vragen volledig, maar zo beknopt mogelijk, vermijd onnodige uitweidingen.
- * Voor beantwoording van de vragen eventueel de achterkant van het formulier gebruiken, niet het commentaarformulier!
- * Schrijf duidelijk leesbaar en gebruik geen afkortingen, het gebruik van een potlood is ongewenst.
- * Onleesbaar beantwoorde vragen worden fout gerekend.

VEEL SUCCES!

LET OP !!

ZET EERST UW NAAM EN STUDENTNUMMER OP ELK ANTWOORDFORMULIER!

Deze toets bestaat uit twee delen.

Het eerste deel betreft 'bloedtransfusie'. U krijgt vijf kernvragen voorgelegd (meestal in twee delen gesplitst) rond kwaliteits- en veiligheidsbeleid. Per kernvraag kunt u twee punten verdienen, in totaal dus 10 punten.

Het tweede deel betreft 10 vragen waarmee u maximaal 10 punten kunt behalen. Het eindcijfer van de toets is het totaal aantal punten gedeeld door twee. U kunt alleen punten verdienen voor een antwoord wanneer u binnen het maximum toegestane aantal woorden blijft. Vul op elke pagina uw naam en studentnummer in !

Bloedtransfusie.

In ieder gemiddeld ziekenhuis vinden jaarlijks duizenden bloedtransfusies plaats. Het is dus een routinematige handeling, die bij nadere beschouwing echter bestaat uit een ingewikkelde, lange reeks van handelingen waarbij meerdere professionals betrokken zijn. Dat daarbij zaken fout kunnen gaan is evident en dit gebeurt helaas nog steeds met enige regelmaat. De dramatische krantenkoppen over medische fouten bij transfusies, vaak met fatale afloop, getuigen hiervan.

Naast veiligheid in engere zin, vraagt ook de kwaliteit van medische en verpleegkundige zorg rond transfusies en de doelmatigheid aandacht. Vragen die in dat kader gesteld kunnen worden zijn bijvoorbeeld:

- is er een sluitende beschrijving van de bloedtransfusie keten
- of standaard diuretica moeten worden toegediend,
- of er een goede alarmering is bij transfusiereactie en
- of er goede indicaties worden gesteld voor leukocytenvrije transfusies.

Analysefase

In ziekenhuis A vindt een calamiteit plaats bij een bloedtransfusie, waardoor een patiënt van 43 jaar overlijdt..

Vraag 1a.

Er wordt besloten ondermeer een Root Cause Analysis (RCA) in te zetten om de aan deze calamiteit bijdragende factoren op te sporen. Welke vier clusters van factoren onderzoekt u in een RCA?

Vraag 1b.

Een andere methode om de keten te analyseren is de Health Failure Mode and Effect analysis (HFMEA).

Geef aan wat essentieel is aan deze methode en beschrijf kort hoe die er uit zou kunnen zien..

Tijdens de griepvaccinatie in verpleeghuis B wordt bij een viertal bejaarden in plaats van het griepvaccin insuline ingespoten.

Een 76 jarige man met hartfalen raakt hierdoor in een hypoglykemisch coma.

Vraag 2a.

Wat is de meest geschikte analysemethode om dit incident te analyseren?

Vraag 2b.

Beschrijf hoe deze analysemethode er in dit geval uit zou kunnen zien.

Indicatoren.

Vraag 3a.

Formuleer een meetbare proces indicator voor incidenten bij geneesmiddelen toediening.

Vraag 3b.

Formuleer een meetbare uitkomst indicator voor incidenten bij geneesmiddelen toediening.

Vraag 3c.

Stel één kwaliteits- of prestatie-indicator vast met name gericht op de *kosten-effectiviteit* van het geneesmiddelenproces.

Interventiefase:

Vraag 4a.

U heeft een aantal te verbeteren punten gevonden die een rol speelden bij de calamiteit in ziekenhuis A. U gaat drie verbeterdoelen vaststellen en doet dat SMART? Wat betekent dit, met andere woorden waar staan de letters SMART voor?

Vraag 4b.

Er wordt om fouten met bloedtransfusie, maar ook veel andere mogelijke fouten te voorkomen een elektronisch digitaal herkenningssysteem ingevoerd in ziekenhuis A. Iedere patiënt zou een armband met alle patiëntgegevens en een unieke ziekenhuiscode moeten gaan dragen. Deze code kan uitgelezen worden door alle hulpverleners die een relevante taak hebben bij de patiënt in kwestie.

Het ziekenhuis neemt dit op in een kwaliteitsplan ter verbetering en voorkoming van calamiteiten. Volgens welke wet moet het ziekenhuis een dergelijk plan maken.

Vraag 4c.

Volgens welke wet zou patiënten toestemming moeten worden gevraagd voor het dragen van deze veiligheids-clip?

Professioneel gedrag

Stel u werkt als arts B veel met ouderen en u merkt een grote heterogeniteit onder u en uw collegae in het wel of niet diuretica geven bij uw oudere patiënten die u een transfusie geeft. In een dienst neemt u waar dat een directe collega C een transfusie bij een patiënt had geregeld met een naar uw mening veel te hoge dosis diuretica. In het weekend moet u de patiënt na de transfusie weer rehydreren en raakt het evenwicht in een aantal wateroplosbare geneesmiddelen (m.n. de lithium) ontspoort, waardoor u een infuus moet geven en patiënt herhaaldelijk moet prikken. Zijn geplande weekend verlof gaat niet door... U spreekt na het weekend uw collega hierop aan, maar deze ontvlamt in eerste instantie in woede over deze kritiek. U gaat op zoek naar de evidentie en de afdelingsrichtlijnen over de noodzaak van diuretica giften.

Vraag 5a.

Wat zijn de drie dimensies waaruit professioneel gedrag bestaat?

Vraag 5b.

Professioneel gedrag kent ook twee psychologische dimensies. Geef de twee dimensies aan waarop professionaliteit in psychologische zin te beoordelen valt..

Vraag 5c.

Waaruit bestaat uw professioneel gedrag als dokter B in de geschetste situatie?

Het tweede deel van de toets bestaat uit 10 vragen.

Per vraag wordt maximaal 1 punt toegekend

Vraag 6.

Donabedian zegt dat kwaliteit van zorg bepaald kan worden door metingen op het gebied van structuur, proces en uitkomst. Wat wordt bedoeld met procesmaten?

Vraag 7.

Er bestaan meetinstrumenten voor kwaliteit–van–leven. Patiënten vullen hiermee de door hen ervaren kwaliteit van leven in voor verschillende aspecten. Noem drie van deze aspecten.

Vraag 8.

Leg uit wat een veiligheidsmanagementsysteem (VMS) is.

Vraag 9.

In het belang van de patiënt, bijvoorbeeld om waar mogelijk polyfarmacie te voorkomen, is het noodzakelijk dat artsen kritisch geneesmiddelen voorschrijven. Bij het six steps model voor het bepalen van de keuze voor farmacotherapie is de eerste stap de diagnose of werkdiagnose, de tweede stap het doel van de behandeling en de derde stap de vraag welke behandelingsmogelijkheden er zijn. Welke zijn de vierde, vijfde en zesde stap?

Vraag 10.

Ketenzorg is zorg georganiseerd rond de patiënt en de geleverde zorg is gebaseerd op evidence based richtlijnen. De resultaten van de monitoring van de zorguitkomsten van ketenzorg worden beoordeeld door deze te vergelijken met andere zorguitkomsten. Noem twee manieren waarop deze vergelijking plaats vindt.

Vraag 11.

Bij een meta-analyse worden de resultaten van een aantal trials over hetzelfde klinische probleem in maat en getal samengevat. Waarom kan men de uitkomsten van die trials niet gewoon optellen en delen door het aantal trials? Wat is wel een geoorloofde aanpak?

Vraag 12.

Lees de volgende uitspraak: 'De arts, die opzettelijk zijn beroepsgeheim schendt, kan door de rechter worden veroordeeld tot maximaal één jaar gevangenisstraf.' Is deze uitspraak juist of onjuist? Licht uw antwoord toe.

Vraag 13.

De wetgeving kent de zogenoemde 'wetBIG'. Waar staat de afkorting 'BIG' voor? Leg uit wat te doel van die wet is.

Vraag 14.

Keuzen in de zorg kunnen plaats vinden op basis van prioritering, rantsoenering of selectie.

- Geef een korte omschrijving van deze drie begrippen.
- Is selectie het gevolg van prioritering, van rantsoenering, of van beide?
- Voor welke van de drie manieren van kiezen is de trechter van Dunning een instrument?

Vraag 15.

Indien een arts ingeval van euthanasie en hulp bij zelfdoding aan zes zorgvuldigheidseisen voldoet, is hij of zij niet strafbaar volgens Nederlandse wetgeving.

- Welke zijn deze zes zorgvuldigheidseisen? Geef kort uitleg.
- Welke van deze eisen geeft het meest aanleiding tot debat? Waarom?